

De geschiedenis van Commanderij Osiris-Gent : een eigenzinnig verhaal van wijnpassies en wijnkarakters

De turbulente aanloop

Dat Gentenaars koppige mensen zijn en aldus de strop als symbool verdienen, is ook te merken aan het verhaal van het Gentse degustatief wijnmilieu. Vanaf het begin van de opstart van de vzw Vlaamse Wijngilde, waren er steeds Gentenaars bij betrokken en steeds zijn de Gentenaars er geweest om puntjes op de i te plaatsen. Sinds de oprichting van het georganiseerd wijnproeven in Vlaanderen onder leiding van Raph Eeckhout in 1968, viel het noemenswaardig initiatief al uit elkaar in twee gilden, waarvan de Genste Wijngilde een voorname rol innam. In 1971 fuseerden zowel de 'Wijngildes' en de 'Wijnproeversgildes' opnieuw tot één grote vzw, met de bedoeling een transparant en niet-commercieel project in de steigers te brengen ter promotie van de deskundigheid rond en in de degustatieve wijncultuur in Vlaanderen. Toen in de jaren tachtig de transparantie en de openheid ver te zoeken waren, ontstonden opnieuw problemen, andermaal onder leiding van diverse Gentenaars. Het feit dat Gentenaar Roland Verbraecken (één van de meest gepassioneerde nationale wijnmeesters van de Vlaamse Wijngilde) waarheden poneerde, heeft geleid tot de zoveelste spanning binnen de Vlaamse Wijngilde. Ook toen de persoonlijke relaties tussen de Genste Wijngilde en het Nationaal Comité vertroebelde, ontplofte de oude band. In de jaren tachtig werd de link tussen de Gentse Wijngilde en de Vlaamse Wijngilde voorgoed opgeblazen en bleef de Gentse Wijngilde autonoom lokaal verder bestaan. Sindsdien had de Vlaamse Wijngilde geen enkel tentakel meer in Gent en omstreken.

1993

Nochtans was er veel behoefte aan wijnbeleving in Gent. De Gentse Wijngilde bleef bestaan maar was een verouderende gesloten wijnclub geworden. Onder leiding van Guy Masco groeide de Gentse VTB-VAB- Wijnvereniging tot een bloeiend en deskundige vereniging. Daarnaast leefde de cultuur van de Gentse wijnmetersgilde, onder de auspiciën van de Stad Gent ook verder op. Vele Gentse wijnliefhebbers vonden daarenboven hun gading in commanderijen ver buiten Gent, die wel aangesloten waren bij de Vlaamse Wijngilde. Onder leiding van Ronald De Buck werd er trouwens een noemenswaardig geschiedkundig werk gepubliceerd (gekoppeld aan een indrukwekkende tentoonstelling in de Sint-Pietersabdij) onder de titel 'Van wijn in Gent tot Gent in wording'. Het wijnvirus was altijd sterk aanwezig in het Gents cultureel weefsel. Het was in feite onaanvaardbaar dat er in Gent geen officiële erkende commanderij bestond die aangesloten was bij de vzw Gentse Wijngilde. Tot dit besef kwamen een groep geëngageerde wijnliefhebbers begin de jaren negentig. Uiteindelijk werd in de zomer van 1993 onder de symboliek van de kerktoren van Ekkergem (de enige kerk in Gent die trouwens tot stand kwam met middelen van wijnnaccijnzen) een eerste denkoefening gedaan om een nieuwe Commanderij te Gent op te starten. Dit initiatief werd genomen door twee protagonisten van het eerste uur, zijnde Wilfried Lissens (toen

wijnmeester in Commanderie Kust) en Erwin Devriendt (toen lid in Commanderie Land van Rhode). Een vijftiental gemotiveerde Gentenaars legde toen de basis van niet 1, maar van twee nieuwe Gentse Coimmanderijen, aangesloten bij de vzw Vlaamse Wijngilde.

1. Commanderie Osiris-Gent werd opgericht in 1993 olv Erwin Devriendt (Voorzitter) & Lucien De Grootte (Wijnmeester)
2. Commanderie Gent werd een jaar later in 1994 opgericht olv Maurits De Witte (Voorzitter) & Wilfried Lissens (Wijnmeester)

Beide commanderijen werken sindsdien in de beste verstandhouding en complementair, maar vanuit een verschillende insteek. Commanderie Osiris-Gent oriënteerde zich vanaf het begin op een educatieve vinologische aanpak en vond zijn basis in de Stedelijke Hotelschool van Gent en kwam maandelijks samen op een woensdagavond. Commanderie Gent oriënteerde zich meer rond de epicurie van het wijnbeleven en kwam maandelijks samen op een zaterdagavond. Beide commanderijen kregen vanaf het begin een enorme boost en overschreden in een mum van tijd de grens van 100 leden. De inschatting van de grote Gentse wijnbehoefte in 1993 was aldus meer dan terecht. Tot op vandaag zijn beide commanderijen de wijnclubs met de meeste aangesloten leden van de vzw Vlaamse Wijngilde.

De start

Commanderie Osiris-Gent werd de 26ste commanderie van de Vlaamse Wijngilde en kreeg haar maatschappelijke zetel in de Stedelijke Hotelschool in de Lange Violettenstraat te Gent. De relatie met de Stedelijke Hotelschool was intensief en facilitair. De stichters en trekkers van het eerste uur van Commanderie Osiris-Gent vormden ook meteen ook het eerste bestuur van 1993:

Erwin Devriendt: Voorzitter
Mark De Boodt: Ondervoorzitter
Lucien De Grootte: Wijnmeester
Etienne Van Steenberghe: Wijnkroniekeur
Marc Aerts: secretaris
Paul Vanhoutte: penningmeester
Patrick Vanhoubroeck: redactiesecretaris
Peter Van De Sype: commissaris

Uit het niets begonnen, was 1993 als eerste werkjaar meteen een succes. 92 betalen leden, behoorlijk veel persaandacht bij de oprichtingsvergadering en een boeiende eigenzinnige eerste degustatiekalender. De leden betaalde 4000 bef voor een degustatieseizoen, meteen de duurste van de Vlaamse Wijngilde. De toon was gezet.

Terwijl binnen de Vlaamse Wijngilde men niet in staat was om een eigen ledenmagazine te ontwikkelen, pakte Commanderie Osiris-Gent in 1994 uit met de publicatie Vinosiris. Deze eigenzinnige periodiek (aanvankelijk bedoeld voor de leden van Osiris) kreeg later een breder Gentse verspreiding. Dit tijdschrift werd een voorbeeld voor vele andere commanderijen in Vlaanderen.

De kapittelbanketten gingen van 1994 tot 1998 door in het Salon 't Groenhof te Melle. In 1995 organiseerde Commanderie Osiris-Gent voor het eerst een bijzondere wijnconкурс, dat de naam Osiris-Trofee meedroeg. Dit was de voorloper van het geen nu wordt gepubliceerd als de beste wijnhandelaar. De eerste editie was meteen een schot in de roos en de trofee was een commerciële opsteker voor de ernstige gepassioneerde wijnhandelaar. De persweerslag was enorm. Commanderie Osiris-Gent heeft deze trofee 5 keer georganiseerd (van 1995 tem 1999).

De moeilijke commanderie

Ondertussen had Commanderie Osiris-Gent een heuse reputatie opgebouwd. Zijn grote autonomie en onafhankelijke werking was vaak een doorn in het oog van het toenmalig Nationaal Comité van de Vlaamse Wijn Gilde. Ook de gesloten en weinig transparante structuur van de toenmalige leiding van de Vlaamse Wijn Gilde botste tegen de open organisatorische aanpak van Commanderie Osiris-Gent (ook mede gesteund door onze zuster-commanderie Gent). Commanderie Osiris-Gent kreeg niet alleen de reputatie een hoogstaande werking te hebben, waar elke fles wijn werd betaald (Osiris deed ostentatief niet mee aan de krijg-cultuur van de Vlaamse Wijn Gilde), maar kreeg ook de naam van een moeilijke commanderie te zijn waarop men geen greep had. Alsof de geschiedenis zich herhaalde.

Ondertussen werd het bestuur van Commanderie in 1996 herschikt en uitgebreid met Luc Lybaert. Tijdens dit jaar verliet Paul Vanhoutte noodgedwongen het bestuur. Het bestuur van 1996:

Erwin Devriendt: voorzitter
Mark De Boodt: ondervoorzitter
Lucien De Groote: wijnmeester
Etienne Van Steenberghe: wijnkronikeur
Peter Van De Sype: secretaris
Marc Aerts: penningmeester
Patrick Vanhoubroeck: redactiesecretaris
Luc Lybaert: commissaris

In 1997 werd de eerste basis gelegd voor de unieke zorro-reportages voor Vinosiris, toen nog onder de dekmantel 'de musketiers' (bestaande uit Luc Lybaert & Erwin Devriendt).

De kapittelbanketten gingen in deze tweede fase van het Osiris-bestaan door in De Lozen Boer te Lochrist (van 1998 tem 2002).

Nadat Commanderie Osiris in 1997 (team: Erwin Devriendt, Peter Van De Sype en Patrick Vanhoubroeck) tweede werd in de Ken Wijn-wedstrijd, behaalde ze met hetzelfde team in 1998 de eerste plaats. In 1999 werden wij andermaal tweede . Drie deelnames, drie prijzen. In 2001 behaalde hetzelfde team de bronzen medaille in de internationale degustatiewedstrijd in Amsterdam (Grand Prix Saint-Hubert).

De Osiris-musketiers werden in 1999 uitgebreid en gingen dieper graven in hun reportages (Erwin Devriendt, Philippe Jacobs en Henk Hauspy). Deze samenstelling bleef tot stand tem

2002. In 2000 organiseerde Osiris zijn eerste wijnreis. Als pionier en terwijl er nog niemand er serieus over had, had Osiris toen al een lans gebroken voor de Belgische wijnen. In 2001 verliet Lucien De Grootte het bestuur en werd de functie van wijnmeester niet ingevuld. Eind 2001 verliet Commanderie Osiris-Gent ook zijn habitat van de Stedelijke Hotelschool en werd voortaan alle degustaties georganiseerd in het restaurant van Solidariteit voor het Gezin in de Tijgerstraat te Gent, dat tot op vandaag nog steeds het geval is. Sinds 2000 werd Vinosiris ook in kleur afgedrukt en ook verspreid buiten Gent.

10 jaar Osiris in 2003

Het 10 jarig bestaan van Osiris is niet onopgemerkt voorbij gegaan. Dit werd niet alleen gevierd met een speciale wijnreis in Bordeaux en een heuse wijnshow in de St-Vincent Cultuurkapel te Gent, maar kregen alle leden van Osiris een wijnspeel door het bestuur aangeboden. Na 10 jaar uitstekende werking, was het moment aangebroken om het bestuur te vernieuwen. Het oude bestuur was een echte vriendengroep geworden en voor de dynamiek van een vereniging zou dit verlamdend kunnen werken. Daarom werd er radicaal gekozen voor verandering om de eigenzinnigheid van de commanderie te garanderen. Routine is op dit vlak een dooddoener. Daarenboven werd Erwin Devriendt verkozen als ondervoorzitter van de Vlaamse Wijngilde en hoofdredacteur van het nieuw wijntijdschrift Ken Wijn-magazine. Onder impuls van Hugo Van Landeghem moest het Nationaal Comité van de Vlaamse Wijngilde een moderne injectie krijgen en de ervaring van Wilfried Lissens en Erwin Devriendt konden hierbij helpen. Het tienjarig kapittelbanket ging feestelijk door in Quartier Sauvage in het centrum van Gent. Commanderie Osiris-Gent begon zijn derde fase van zijn bestaan.

Bestuur vanaf 2004:

Luc Lybaert: voorzitter

Erwin Devriendt: wijnmeester (ontslag in 2005)

Marc Aerts: ondervoorzitter

Bart Van Canegem: penningmeester

Peter Troch: secretaris

Vic Goedgebeur: PR-verantwoordelijke

Thierry Lefevre: ceremoniemeester

Carl VandenAbeele: communicatieverantwoordelijke

Gladys Van Lommel: commissaris

Dit bestuur heeft het amper twee jaar volgehouden en had een turbulent verloop. De werking van Osiris bleef op degustatief vlak hoogstaand en de eigenzinnige degustatiekalender kreeg nieuwe accenten. Bio en Biodynamie werden toen vooraan op de agenda geplaatst. De musketiers veranderde ook van samenstelling (Luc Lybaert, Philippe Jacobs, Henh Hauspy, Frederic Ghysens en Johny Larea). Vinosiris verdween na 10 jaar bestaan. Het twaalfde kapittelbanket ging opnieuw door in De Lozen Boer in Lochristi.

De nieuwe elan

In 2006 werd andermaal een nieuw bestuur geïnstalleerd en werd organisatorisch het een en ander herschikt. Het bestuur van 2006:

Bart Van Canegem: voorzitter
Rudy D'Hauwers: ondervoorzitter
Erwin Devriendt: wijnmeester
Vic Goedgebeur: secretaris
Thierry Lefevere: penningmeester
Manu Lindekens: webmaster
Gladys Van Lommel: commissaris

Onder leiding van Bart Van Canegem kreeg Commanderie Osiris-Gent zijn derde adem en kwam alles is verhoogde versnelling. De commanderie Osiris-Gent knoopte opnieuw aan bij de oorspronkelijke traditie en vond zijn educatieve elan. Ook werd veel vernieuwd: nieuwe locaties voor het kapittel (van 2007 tot 2008 in het restaurant het NTG-Theater en vanaf 2009 tot 2013 in het Aards Paradijs in Nevele); een nieuw logo voor de commanderie; andere wijnreizen, introductie van nieuwe lessen in het wijnproeven; nieuwe website met een andere manier van rapportage van de degustatieavonden. Er werd veel inspanningen gedaan om aan de leden veel terug te geven: wijnquizboek, Osiris-dropstops, Ook werd het initiatief van de 'mustekiers' weer nieuw leven ingeblazen en werden ze omgedoopt tot de zorro's (=Erwin Devriendt, Philippe Jacobs, Henk Hauspy, Frederic Ghysens, Marc Aerts en Johny Larea). Tot op vandaag doen de zorro's nog jaarlijks bijzondere reportages (Marc Aerts werd in 2012 vervangen door Rudy D'Hauwers). Commanderie Osiris-Gent groeide opnieuw uit tot de grootste commanderie van de Vlaamse Wijngilde (en hanteert wachtlijsten).

In 2010 werd het bestuur licht aangepast en verruimd:

Bestuur sinds 2010:

Bart Van Canegem: voorzitter
Erwin Devriendt: wijnmeester
Thierry Lefevere: penningmeester
Manu Lindekens: webmaster
Peter Van Severen: secretaris
Frederik Goosens: PR
Gladys Van Lommel: commissaris
Ann Viaene: commissaris

Op 6 juni 2014 wordt het 20 jaar bestaan gevierd (in het 21ste seizoen) in het restaurant Horzele in het Ghelamco Arena. Alle leden kregen naar aanleiding van het 20jaar bestaan een speciale fles 'Cremant de Bourgogne' als geschenk. Op deze avond nemen we afscheid van Gladys Van Lommel als bestuurslid.

Tot 2017 werd de werking van Commanderie Osiris verder uitgebouwd en werd het niveau van de degustatieavonden verder verhoogd met specifieke thematische degustaties. Ook

werd de moeilijke en gespannen verhouding met het Nationaal Comité van de Vlaamse Wijnkilde bijgelegd en werd het actualiserings- & moderniseringsdebat van de Vlaamse Wijnkilde opnieuw aangewakkerd door de voorstellen van onze commanderij. De kapittelbanketten werden verder georganiseerd in culinaire hoogstaande locaties, met de bedoeling de oefening tussen wijn en gerecht verder uit te diepen. Na het ontslag van Peter Van Severen werd het bestuur aangepast en verrijkt met twee nieuwe krachten:

Na 25 jaar vinologische werking bestaat het bestuur van Commanderij Osiris-Gent anno 2018 uit:

Bart Van Canegem: voorzitter

Erwin Devriendt: wijnmeester

Thierry Lefevere: penningmeester

Manu Lindekens: webmaster

Hilde Colpaert: secretaris

Frederik Goosens: PR

Vic Goedgebuer: commissaris

Robert Leune: commissaris

(Ann Viaene: commissaris)

Het feest van het 25 jaar bestaan van onze commanderij werd georganiseerd in de unieke locatie van Sint-Augustinusklooster in het centrum van Gent, culinair ondesteund door de sterrenchef van het restaurant 't Vlasbloemeken en feestelijk muzikaal omkadert door Kurt Burgelman in aanwezigheid van 160 feestvierders en wijnliefhebbers.

Ondertussen is Commanderij Osiris-Gent uitgegroeid tot de grootste wijncommanderij van de Vlaamse Wijnkilde. De originele probeersels rond wijnbeleven blijft het bestuur triggeren en weten de leden te appreciëren. Zo werd voor het kapittelbanket een triologie uitgewerkt rond het thema 'Aarde-Water-Lucht', waarbij de wijnen conceptueel aanleunde bij het thema (voor aarde met wijnen die echt refereren naar een specifiek terroir; georganiseerd onder de grond; voor water met wijnen gemaakt van wijngaarden aan de rand van rivieren of zeeën, georganiseerd op het water; voor lucht met wijnen van wijngaarden die hoger dan 500 m zijn gelegen; georganiseerd op een roof-locatie). De corona heeft echter de swing van deze kapittelbanketten doorbroken, waardoor in 2019 enkel 'Aarde' kon doorgaan. 'Water' werd op een boot dan toch georganiseerd in 2022 en 'Lucht' zal doorgaan in de lente van 2023. Zelfs tijdens de covid-jaren 2020 en 2021 heeft de commanderij inspanningen gedaan om degustaties te organiseren on-line. Dit groot succes heeft geleid tot behoud van leden en nieuwe mogelijkheden op het niveau van educatieve wijnpresentaties. Vaak waren meer dan 160 wijnproevers ingelogd bij onze virtuele degustaties, waarbij wijnboxen konden worden opgehaald. Na herlancering van de klassieke degustatieavonden konden we vanwege sanitaire regels (en vooral vanwege de grootte van de ledengroep) niet meer gebruik maken van de polyvalente restaurantzaal van i-mens (Seniorcity) en moesten we na 21 jaar naar een nieuwe habitat op zoek.

30 jaar

In post-coronatijd werd ook het bestuur licht aangepast en kwam Peter Van Severen terug in het bestuur en werd Dominique Dequeker (een lid van eerste uur) als nieuw bestuurslid opgenomen:

Bestuur vanaf 2022:

Bart Van Canegem: voorzitter
Erwin Devriendt: wijnmeester
Thierry Lefevere: penningmeester
Manu Lindekens: webmaster
Peter Van Severen: secretaris
Frederik Goosens: commissaris
Dominique Dequeker: commissaris
Robert Leune: wijnkeldermeester

Na één jaar ons degustatieseizoen te hebben afgewerkt in de Feestzaal Valckenbulcke (Merendree), gaan we vanaf het seizoen 2022-2023 in onze nieuwe degustatietempel van Vinoscoop (Mariakerke-Gent) ons 30 jarige bestaan inluiden. Het dertig jaar bestaan belooft iets speciaals te worden met heel specifieke degustaties en opnieuw een feestelijke wijnreis.

De naam Osiris

De naam Osiris refereert naar een oude mythologie in de wijngeschiedenis. Osiris is in de loop van de geschiedenis uitgegroeid tot de belangrijkste god van de Egyptische pantheon. Aanvankelijk was hij een natuurgod. Hij belichaamde de vegetatiegeest die sterft met de oogst om herboren te worden bij de nieuwe scheuten. Pas later werd hij doorheen Egypte aanbeden als 'god van de doden'. Het is vanuit die hoedanigheid dat hij zijn positie van oppergod bereikte.

Osiris werd geboren in Thebe, in Boven-Egypte. Bij zijn geboorte verklaarde een luide mysterieuze stem dat de 'universele heer' geboren was. Ondanks de vloek die Ra over hem had uitgesproken, herkende deze hem toch als zijn rechtmatige erfgenaam voor de troon. Osiris was knap, had een donkere huid en was groter dan om het even welke andere man. Toen Geb, zijn vader, zich in de hemelen terugtrok, werd Osiris koning van Egypte en nam hij Isis, zijn zuster, als zijn levensgezellin en koningin. Zijn eerste opdracht bestond erin zijn half-barbaarse onderdanen het kannibalisme af te leren en zich toe te leggen op landbouw en vruchtenteelt. Hij leerde hen hoe ze graan en druiven moesten telen om te voorzien in hun levensonderhoud. Hij toonde hen tevens hoe ze deze basisproducten konden verwerken in de vorm van brood, bier en....wijn. Als vegetatiegeest vertegenwoordigt hij het koren, de

bomen en de wijnrank. Zoals zoveel goden houdt Osiris van incarnaties. Eén van zijn meest geliefde vermommingen is die van de heilige vogel Bennu: een blauwe reiger. Het werd in de eerste logo van Coimmanderij Osiris verwerkt. Osiris is de vergriekse woordvorm van het Egyptische 'ousir'. Osiris kan als god vooral vergeleken worden met de Griekse wijngod Dionysys of de Latijnse variant Bachus. Het werd uiteindelijk ook de eigennamen van de 26ste commanderij bij de Vlaamse Wijngilde.

De wijnreizen van Commanderij Osiris

Op regelmatige tijdstippen verlaat Osiris het degustatielokaal om op een andere manier wijn te beleven buiten de klassieke muren. Steeds gaat dit gepaard met culinaire escapades. Het zijn wijnreizen voor levensgenieters geworden, eventjes weg van het educatieve.

2000: Wijnreis dwars doorheen België

2001: Wijnreis naar Sancerre & Pouilly Fumé

2002: jubileumreis, naar aanleiding van het 10jaar bestaan, naar Bordeaux

2003: Wijnreis op zoek naar de typiciteit van de Jura

2005: Wijnreis naar Madiran, een reflectie van 12 jaar later

2006: wijnreis naar de Zuidelijke Rhône: de nieuwe Franse wijnparel

2007: Wijnreis naar Faugères, een zoektocht naar zon en zuur in de wijn

2008: Wijnreis naar de Côtes Chalonnais: de bevestiging van de betaalbare topburgognes

2011: Wijnreis naar de Ahr, Mittelrhein en Rheingau: de bevestiging van de beste rieslings en spätburgunders

2014: Jubileumreis, naar aanleiding van het 20jaar bestaan met een feestkapittel in Champagne en een doorreis naar de Saint Joseph: de onderschatte pracht van de Noordelijke Rhône

2023: Jubileumreis naar de Zuidelijke Rhône, naar aanleiding van het 30jaar bestaan van Commanderij-Osiris-Gent

Een greep van de wijnbouwers (domeinen) die naar Commanderij Osiris persoonlijk geweest zijn in de loop van de voorbije 25 jaar:

Luc en Jacques Thienpont, Richard Authier, Château de Fieuzal, Château Angelus, Domaine de Lionne, Christian Moueix, Sankt Urbanshof, Domain Jozef Biffar, Stephane Tissot, Guiseppo & Flavio Traversa, Mas de Daumas Gassac, Domaine Trévallon, Vieux Chateau Certan, Neil Ellis, Avignonesi, Château Phélan Ségur, Domaine Arnoux, Château Mauvanne, Cave Kouroum de Kefraya, Montrose, Chasse-Spleen, Clos Fourtet, Larcis-Ducasse, Pavie-Macquin, Clos Marie, Domaine des Ondines, Patrick Javillier, Faiveley, Léoville-Barton, Meyer-Fonné, Château de Cazeneuve, Bruno Lorenzon, Beyerskloof, Malartic-Lagravière, Elodie Balme, Salcheto, Pascal Delbeck, Bodegas Mauro, Bernard Buys, Serge Férigoule (Sang

des Cailloux), Bruno Delubac, German Munoz (Rias Baixas), Jacques Soumaize, Seresin Estate, Justin Onclin, Denis Bouchacourt, Jérôme Bressy (Gourt de Mautens), Jean-Paul Daumen (La Vieille Julienne), Jeanette & Piotr Van der Steen (Bon Baron), Thierry Faravel (La Bouissière), Corina Kruse (La Martinelle),